

II.

PŘEDKLÁDACÍ ZPRÁVA

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „MŠMT“) předkládá vládě podle § 5 odst. 2 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací), ve znění zákona č. 110/2009 Sb., návrh programu výzkumu, experimentálního vývoje a inovací „Národní program udržitelnosti I“ na podporu programových projektů podle § 4 odst. 1 písm. b) zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

„Národní program udržitelnosti I“ je určen na podporu projektů, splňujících podmínky Nařízení Komise (ES) č. 800/2008 ze dne 6. srpna 2008, kterým se v souladu s články 87 a 88 Smlouvy o ES prohlašují určité kategorie podpory za slučitelné se společným trhem (obecné nařízení o blokových výjimkách) - Úřední věstník Evropské unie L 214, 9. 8. 2008, s. 3-47, proto je Program vyňat z oznamovací povinnosti podle čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie. Tyto projekty budou zahajovány v letech 2013 až 2016 a budou trvat nejdéle 5 let. „Národní program udržitelnosti I“ je připraven komplementárně s „Národním programem udržitelnosti II“, jenž je určen na podporu velkých projektů, jejichž zahájení se očekává počínaje rokem 2016 a jejichž podpora z veřejných prostředků vyžaduje individuální projednání s orgány Evropské komise.

Cílem „Národního programu udržitelnosti I“ je stabilizace podmínek pro systematický výzkum a vývoj v oblastech významných z hlediska budoucího růstu konkurenceschopnosti ČR. Program prostřednictvím podpory center výzkumu, experimentálního vývoje a inovací vybudovaných s příspěvkem strukturálních fondů v ČR v letech 2007 až 2013/15 (dále jen „Centra“), dlouhodobě zajistí mezinárodní spolupráci ve výzkumu, experimentálním vývoji a inovacích (dále jen „VaVaI“), strategická partnerství výzkumné a podnikové sféry pro dosažení pokroku ve výzkumu a vývoji a pro implementaci jeho výsledků v inovacích, posílení interdisciplinarit VaVaI a vytvoření podmínek pro rozvoj lidských zdrojů ve VaVaI a pro horizontální mobilitu výzkumných pracovníků.

V programu budou podporovány programové projekty podle ustanovení § 3 odst. 2 písm. b) zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 110/2009 Sb.

V souladu s Programovým prohlášením vlády České republiky ze dne 4. srpna 2010 program svými cíli jednoznačně naplňuje Národní program reforem České republiky 2011 schválený usnesením vlády ČR ze dne 27. dubna 2011 č. 314 (oddíly III. 5.1 a III. 5.2), který vyzývá k podpoře návratnosti investic. Současně sleduje plnění důležitých úkolů plynoucích ze dvou významných strategických dokumentů schválených vládou ČR dne 27. 9. 2011: Národní inovační strategie České republiky a Strategie mezinárodní konkurenceschopnosti České republiky pro období 2012 až 2020 a plně respektuje závěry, výzvy a doporučení členským státům EU plynoucím ze Sdělení Evropské komise “Europe 2020 Flagship Initiative - Innovation Union”,¹ z 6. 10. 2010.

Finanční prostředky na realizaci „Národního programu udržitelnosti I“ v letech 2013 až 2020 v celkové výši 9 218 340 tis. Kč budou hrazeny z výdajů státního rozpočtu ČR na VaVaI prostřednictvím rozpočtové kapitoly MŠMT a jsou uvedeny v tabulce č. 1. Tyto výdaje pro

¹⁾ COM (2010) 546: Sdělení Evropské komise “Europe 2020 Flagship Initiative - Innovation Union”, SEC (2010) 1161, Brusel, 6. 10. 2010

první dva roky realizace programu jsou již zahrnuty ve střednědobém výhledu výdajů státního rozpočtu ČR na léta 2013 a 2014, který schválila vláda ČR dne 21. září 2011. Nejedná se však o prostředky nad rámec výdajů státního rozpočtu na VaVaI, neboť jde pouze o přesun prostředků v současné době vyčleněných na kofinancování operačních programů v působnosti MŠMT.

Tab. 1: Finanční prostředky na realizaci programu Národní program udržitelnosti I (v tis. Kč)									
období	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	celkem
celkové výdaje (v tis.. Kč)	513 072	2 075 116	3 608 492	2 800 000	3 040 000	3 000 000	2 400 000	1 000 000	18 436 680
z toho ze státního rozpočtu na výzkum a vývoj (v tis. Kč)	256 536	1 037 558	1 804 246	1 400 000	1 520 000	1 500 000	1 200 000	500 000	9 218 340

Podle § 5 odst. 2 zákona o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací požádalo MŠMT o vyjádření Rady pro výzkum, vývoj a inovace před předložením návrhu programu ke schválení vládě ČR. Vyjádření Rady pro výzkum, vývoj a inovace je obsahem IV. části tohoto návrhu.

Návrh programu „Národní program udržitelnosti I“ neovlivňuje podnikatelské prostředí v České republice a byl připraven tak, aby byla zajištěna rovnost příležitostí pro ženy a muže.

„Národní program udržitelnosti I“ podpoří Centra na celém území ČR, včetně hlavního města Prahy. Je však třeba podotknout, že v období 2007-2013 převážná část investic ze strukturálních fondů směřovala mimo hlavní město Prahu. Přitom právě na tomto území je soustředěno vysoké procento konkurenceschopných výzkumných pracovišť České republiky, která produkují značné množství mezinárodně uznatelných výsledků. V důsledku nedostatečných investic v uplynulých 5 letech vybavení pražských výzkumných pracovišť významně postupně zastarává a lidské zdroje zde soustředěné je nezbytné znovu obnovovat nejen v zájmu zachování kontinuity v oborech přinášejících výsledky, ale především z důvodu přenosu poznatků a zachování udržitelného rozvoje.

Tab.2: Přehled některých údajů ČSÚ pro oblast VaVaI za r. 2008			
	ČR	Praha	Podíl Praha (%)
Celkové výdaje na VaV	54 108 mil. Kč	22 481 mil. Kč	41,55
Zaměstnanci ve VaV	74 508 osob	30 641 osob	41,12

(zdroj ČSÚ, Praha 2010)

Před zahájením podpory ze strukturálních fondů v období 2007-2013 odpovídal podíl výdajů na VaVaI v Praze podílu lidských zdrojů ve VaVaI v tomto regionu, jak ukazuje tabulka č. 2. Zahájením operačních programů se tento poměr výrazně změnil. Finanční prostředky na podporu výzkumných kapacit směřující mimo území hl. města Prahy představují např. jen v prioritních osách 1 a 2 Operačního programu „Výzkum a vývoj pro inovace“ (OP VaVpI) částku 39,5 mld. Kč. Další prostředky plynou do těchto regionů nejen z dalších dvou prioritních os OP VaVpI, ale i z dalších operačních programů, např. z operačního programu „Vzdělávání pro konkurenceschopnost“ (alokace pro oblasti podpory s dopadem na VaVaI představuje cca 10,28 mld. Kč) nebo z regionálních operačních programů.

Naproti tomu na výzkumná pracoviště na území hlavního města Prahy v tomto období připadá pouze necelých 1,4 mld. Kč z operačního programu „Praha a konkurenceschopnost“. Jiné příležitosti pro oblast VaVaI v rámci operačních programů nejsou k dispozici. Navíc finanční zdroje pro pražské výzkumné instituce jsou dále snižovány tím, že operační programy v oblasti VaVaI jsou kofinancovány z prostředků státního rozpočtu na VaVaI.

Tento nepoměr vede k ohrožení pražské vědecké základny a je naprosto nezbytné situaci řešit. K tomuto účelu bude třeba obdobně masivních opatření jako jsou operační programy, protože podpůrná opatření na národní úrovni by stávající schodek mohla vyrovnávat obtížně a jen velmi pozvolna. O navržených krocích bude vláda ČR informována do poloviny roku 2012.

Materiál prošel připomínkovým řízením ve dnech.... Bylo vzneseno celkem ... připomínek, z toho ... zásadní. Materiál se předkládá s rozporem/bez rozporu.